

GEWASMANAGER TULP LTO GROEISERVICE JAN MANTEL:

‘Kennisuitwisseling van de

Jan Mantel, gewasmanager tulp en amaryllis van LTO Groeiservice: “Het is goed om met je collega’s kennis uit te wisselen”

Met een been staat Jan Mantel in de dagelijkse praktijk, met het andere in de wereld van LTO Groeiservice. Sinds enkele maanden is hij gewasmanager tulp en amaryllis. Als medefirmant van een tulpenbroeierij een ideale combinatie. Voor de snijtulpen is er nog voldoende te verbeteren, is zijn mening. “Meer kennisuitwisseling helpt de snijtulpen vooruit. Daar ben ik van overtuigd.”

Tekst en foto's: Arie Dwarswaard

Begin november heerst er een grote mate van rust in het bedrijf Mantel VOF aan de Geerling in Grootebroek. De weg waar de meeste tulpen ter wereld worden gebroeid kent ook bedrijven waar al volop tulpen worden gebroeid. Hier nog even niet. De ongeveer 20 ha tulpen is net geplant, en met het opplanten van de 4 miljoen broeitulpen wordt binnenkort begonnen. Firmanten zijn de broers Jan en Cor Mantel. Waar Cor verantwoordelijk is voor de teeltkundige aspecten en het sortiment, doet Jan de financiën, externe contacten en de planning. En waar Cor na zijn opleiding direct in het bedrijf kwam werken met zijn vader, koos Jan voor een andere rou-

.....
‘Natuurlijk hoef je niet altijd alles te vertellen. Er blijft ook nog zoiets als het geheim van de smid’
.....

te. Tuinbouw studeren in Wageningen aan de toenmalige Landbouwniversiteit, met als specialisme bedrijfskunde. Daarna een functie als exportmanager Oost-Europa bij Agrico met als taak de teelt van pootaardappelen in dat deel van de wereld te stimuleren. De bloembollen-

teelt bleef toch trekken, met als uitkomst het toetreden tot het bedrijf in 2000. “Kort daarna overleed mijn vader, en sindsdien werken mijn broer en ik samen.” In deze opzet is er voor Jan Mantel voldoende ruimte om er nog een activiteit naast te hebben. Sinds 1 september is dat gewasmanager tulp en amaryllis bij LTO Groeiservice. Een baan voor twee dagen in de week. De amarylliswereld kende hij nog niet zo goed, maar de tulpenwereld des te beter. “Tulp en amaryllis is wel een mooie combinatie. Het zijn allebei bolgewassen, maar naast overeenkomsten zijn er ook verschillen. Zo is bij de amaryllissen bijna iedereen lid. Bij de snijtulpen kan dat nog wat beter.” Mantel was als actief binnen de organisatie. Hij maakte deel uit van de landelijke gewasgroep tulp, waarvan hij de laatste jaren voorzitter was.

KENNIS DELEN

De wortels van LTO Groeiservice gaan terug tot de vroegere Nederlandse Tuinbouw Studieclubs (NTS), een organisatie die zich vooral richtte op het in studieclubverband op gewasniveau delen van kennis. Dat principe is nog steeds leidend bij LTO Groeiservice, dat nu een activiteit is die onder de paraplu hangt van LTO Glaskracht, ZLTO en LLTB. Er zijn vijftig gewasgerichte groepen actief, verdeeld over snijbloemen, potplanten en glasgroenten. Voor elk gewas dat voldoende interesse toont in de vorm

ze tijd'

van lidmaatschap is een gewasmanager aangesteld. Het is de taak van de gewasmanager om binnen zijn gewas kennisuitwisseling te bevorderen en het ondernemerschap te stimuleren. Vooral het uitwisselen van kennis roept bij ondernemers uiteenlopende reacties op, zo is de ervaring van Jan Mantel. "Punt van discussie is in hoeverre je kennis exclusief moet houden. Juist door het delen van kennis in de studiegroepen is de Nederlandse tuinbouw groot geworden. Daarover zijn deskundigen het eens. Lang ging dat ook haast vanzelfsprekend in het drieliuk onderzoek-voorlichting-onderwijs. Toen de overheid de financiering daarvan in de jaren negentig beëindigde kwam aan dat OVO-drieliuk een einde. De honger naar kennis is echter gebleven. Ook nu nog moet er informatie van het onderzoek naar de kweker en andersom. Daarin kan LTO Groeiservice een hele goeie rol spelen. Het is de spin in het web van telers, toeleveranciers, onderzoek en veiling. Zelf vind ik kennisuitwisseling erg belangrijk, vandaar dat ik ook dit werk ben gaan doen. Mijn ambitie komt voort uit mijn eigen nieuwsgierigheid."

INITIATIEVEN

De vraag is hoe die kennisuitwisseling in deze tijd vorm te geven. Mantel vindt dat ook nu nog een studieclub bestaansrecht heeft. "In de glasgroentewereld gebeurt dat nog steeds volop. Tuinen bij elkaar, en allerlei gegevens met elkaar vergelijken. In de tulpenbroei gebeurt dat nog te weinig, denk ik. Wat je soms ziet, is dat een groep broeiers elkaar wel blijft opzoeken, maar dat het op den duur een informeel karakter krijgt. Een praatje en een biertje, meer niet." Mantel wil zich er de komende tijd voor inzetten om in de verschillende gebieden waar volop tulpen worden gebroeid weer wat meer studiegroepen van de grond te krijgen. "Het is goed om met je collega's contact te hebben. Je bouwt een netwerk op, waarin je ook allerlei ideeën kunt uitwisselen. En natuurlijk hoef je niet altijd alles te vertellen. Er blijft ook nog zoiets als het geheim van de smid. Maar gewoon eens een aantal getallen met elkaar vergelijken, dat kan al heel leerzaam zijn. Daar valt al het nodige te winnen." Niet iedereen kan aan deze activiteit deelnemen. Leden van LTO Noord Glaskracht, ZLTO en LLTB zijn automatisch lid van LTO Groeiservice. Ondernemers die daarvan geen lid zijn, kunnen door lid te worden deelnemen aan alle activiteiten. Naast het investeren in studieclubs vindt Mantel het ook goed als er informatie richting de tulpenbroeiers gaat waar ze wat mee kunnen. "Er is op dit moment al weer zoveel gaande. Neem onderwerpen als LED-verlichting en meerlagenteelt, maar ook de afzetkanalen. Over dergelijke

Jan Mantel: "Er mag nog wel meer onderzoek aan snijtulpen gebeuren. Het is het tweede gewas in aantal op de veiling"

onderwerpen willen we bijeenkomsten beleggen. En dat dan niet alleen, maar in samenwerking met andere partijen. Op 30 november staat de toekomst van de afzet centraal. "Wie koopt er over tien jaar onze tulpen, en wat zijn de eisen en de wensen van de kopers? Daar zal het die avond over gaan. En als de ondernemer dan naar huis gaat en vindt dat hij er iets aan heeft gehad, dan ben ik tevreden. Deze bijeenkomst is overigens ook toegankelijk voor niet-leden." Op

sortimentsgebied zal er komende winter ook nog wat worden georganiseerd, maar met een exacte invulling daarvan is Mantel nog bezig. "We zoeken ook daar de samenwerking, want ik hoor dat mensen vinden dat er al zoveel wordt georganiseerd. Om te voorkomen dat er nog meer wordt georganiseerd is het van belang om dat samen te doen."

NETWERK

Naast het investeren in contacten met ondernemers houdt de functie van gewasmanager ook het versterken van de banden met tal van organisaties die voor de tulpenbroeier relevant zijn. Neem de KAVB, die een productgroep Bolbloemen heeft, actief is op het terrein van de ruimtelijke ordening in de bloembollenteeltgebieden, en een rol speelt in de aansturing van het bloembollononderzoek. Mantel: "Wat dat laatste betreft hebben we vanuit LTO Groeiservice een stem in de onderzoeksvoorstellen die betrekking hebben op de tulpenbroei. Ik heb ook regelmatig contact met Monique Compier, onderzoekscoördinator van het PT, over allerlei zaken rondom onderzoek. Ik vind wel dat er nog heel wat onderzoek aan de snijtulpen kan gebeuren. We hebben het wel over het tweede gewas in aantal dat wordt geveild." Wat dat PT betreft kent hij de uiteenlopende standpunten van ondernemers over de toekomst ervan. Bestaansrecht heeft het schap zeker, maar een aanpassing in de organisatie die al heeft plaatsgevonden was wel noodzakelijk. "De efficiëntie is de afgelopen paar jaar flink toegenomen. Zeker voor kleine gewassen, zoals amaryllis, is instandhouding van het schap gewenst. Maar ook grote bedrijven kunnen veel zaken op het terrein van promotie en onderzoek niet zelfstandig financieren."

Thema-avond afzet snijtulpen

Dinsdag 30 november organiseert de Landelijke gewasgroep tulp van LTO Groeiservice in samenwerking met de drie Rabobanken in Noord-Holland Noord die actief zijn in de bloembollen een thema-avond over de afzet van snijtulpen. De avond wordt gehouden bij Rabobank West-Friesland in Zwaagdijk, en begint om 19.30 uur. Sprekers uit verschillende schakels van de keten zullen ingaan op de vraag hoe de afzet over tien jaar zal zijn, en hoe daarop is in te spelen door de verschillende schakels in de keten. Toegang is gratis en voor leden en niet-leden, maar vooraf aanmelden is verplicht. Dit kan door een mail te sturen naar potplanten@groeiservice.nl onder vermelding van Tulp en aantal personen. Nadere informatie: www.groeiservice.nl.

Resumé

Sinds 1 september is tulpenbroeier Jan Mantel gewasmanager tulp en amaryllis van LTO Groeiservice. Het belang van kennisuitwisseling is nog steeds groot, is de mening van Mantel. Deelname aan studiegroepen en het delen van kennis via informatiebijeenkomsten zijn zaken waarvoor hij zich wil gaan inzetten.